

2. Muutoksen tekeminen

C HALLINNON VAIKUTTAMIS-MAHDOLLISUUKSIEN TUNNISTAMINEN

Mihin vipuvarsiin hallinnon kannattaisi voi tarttua?
Millä keinoilla hallinto voi edistää haluttua muutosta?

← Pehmeät ohjauskeinot*

Muodollisemmat ohjauskeinot* →

- Yhteistyökumppanina toimiminen
- Asiantuntijajoukko - ohjauksen käyttäminen ja informaatio-ohjaus
- Asiakkeana tai hankintojen tekijänä toimiminen
- Julkisten palvelujen muotoilu, tarjoaminen ja kehittäminen
- Rahoituksen kautta stimulointi ja johtaminen
- Sääntelyn ja toimeenpanon kautta koordinointi
- Lakien säätäminen ja uudistaminen

B VAIKUTUSKETJUN HAHMOTTAMINEN

Minkä kaiken pitäisi muuttua, jotta vaikutustavoitteisiin päästäisiin?
Mitä muutoksia tarvitaan eri toimijoiden käyttäytymisessä?
Mitä muutoksia tarvitaan organisaatioiden ja yhteiskunnan rakenteisiin ja toimintatapoihin? *(yhdistä tarvittaessa nuolet viivoilla)*

Muutoksen reunaehdot

Taloudelliset

Lainsäädännölliset

Poliittiset ja sosiaaliset

A TAVOITTEIDEN ASETANTA

Vaikutustavoitteet
(1-4 vuoden aikajänne)

Visio ilmiön osalta
(vaikuttavuustavoitteet, 5-25 vuotta)

Toimija
Muutos toimijan oloissa

Vaikutuksen mittarit

Toimija
Muutos toimijan oloissa

Vaikutuksen mittarit

Toimija
Muutos toimijan oloissa

Vaikutuksen mittarit

Toimija
Muutos toimijan oloissa

Vaikutuksen mittarit

Toimija
Muutos toimijan oloissa

Vaikutuksen mittarit

Mihin arvovalintoihin tavoitteet perustuvat?
Mitä oletetaan ihmisten motiiveista?

3. Toimenpiteiden resurssit ja edellytykset

C KOORDINOINTI

Miten toimenpiteiden koordinointi ja resurssienhallinta järjestetään?

Keiden muiden toimijoiden kanssa toimintaa pitää yhteensovittaa? Mikä on kunkin toimijan panos?

Miten asianosaisia voi parhaiten edustaa/kuulla valmistelun ja toimeenpanon aikana?

Mitä toimintatapa- ja kulttuurimuutoksia tarvitaan jotta toimenpiteet onnistuisivat?

Miten työ aikataulutetaan ja vaiheistetaan?

Visio →

Nykytilanne

B ROOLIT JA RESURSSIT

Kuka vastaa mistäkin?

👤 = Henkilöresurssit

€ = Budjettivarat

⌚ = Aika

Suunnittelu ja valmistelu

Toimeenpano ja iterointi

Seuranta ja arviointi

Toimeenpanon riskit

Mitkä ovat muutoksen keskeisimmät haasteet? Onko mahdollisia toimeenpanorakoja?

Mitkä ovat mahdolliset haitta- ja eriarvoisuusvaikutukset ja miten niitä hallitaan?

Mitä toimenpiteitä tulisi välttää?

A TOIMENPITEET

Mitä tehdään?

Mistä olemassa olevista toiminnoista voidaan luopua, mikäli toteutetaan uusi toimenpide?

4. Muutoksen viestintä ja ennakoarviointi

A SUUNNITELMAN VIESTINTÄ

1. Toimijaan (henkilö/yhteisö/hallinto)

Aiomme puuttua asiaan tekemällä

Jos mitään ei tehdä, tulevaisuudessa tapahtuu

Hallituskauden aikana toimijan arkikokemus muuttuu tavalla

Pidemmän aikavälin vaikutukset tulevat olemaan

kohdistuu haaste/mahdollisuus

Nyt on oikea ajankohta toimia, sillä

Tämän toteutuminen osoittaa, että olemme oikealla tiellä saavuttamaan pitkän aikavälin tavoitteet.

Tämä tukee visiotamme, joka on

B SUUNNITELMAN ENNAKKOARVIOINTI

Johdonmukaisuus

Onko ilmiö muidenkin mielestä tärkeä (ylittykö huomiokynnys)?

--	--	--	--	--	--

Ovatko suunnitellut toimenpiteet johdonmukainen reaktio ongelmaan?

--	--	--	--	--	--

Johtavatko toimenpiteet haluttuihin vaikutuksiin?

--	--	--	--	--	--

Seuraako vaikutuksista haluttua vaikuttavuutta?

--	--	--	--	--	--

Kokonaisarvoasana

--	--	--	--	--	--

Toteutettavuus

Ovatko Implementation gapsit ja toimeenpanon riskit hallittavissa?

--	--	--	--	--	--

Onko olemassa/koottavissa riittävä tietoperusta toimenpiteiden johtamiseksi?

--	--	--	--	--	--

Saadaanko tarvittavat avainvaikuttajat ja kumppanit mukaan?

--	--	--	--	--	--

Ovatko lievevaikutukset ja eriarvoisuusvaikutukset hallittavissa?

--	--	--	--	--	--

Kokonaisarvoasana

--	--	--	--	--	--

Koherenssi

Onko ratkaisu ristiriidassa olemassa olevan lainsäädännön kanssa?

--	--	--	--	--	--

Onko ratkaisu ristiriidassa hallitusohjelman tavoitteiden kanssa?

--	--	--	--	--	--

Onko ratkaisu ristiriidassa valtion muun toiminnan kanssa?

--	--	--	--	--	--

Onko ratkaisu ristiriidassa paikallishallinnon toiminnan kanssa?

--	--	--	--	--	--

Kokonaisarvoasana

--	--	--	--	--	--

Hyväksyttävyys

Ovatko tavoitteiden ja toimenpiteiden taustalla olevat arvovalinnat hyväksyttäviä?

--	--	--	--	--	--

Ovatko keinot hyväksyttäviä? (äänestäjille, virkamiehille, hallituskumppaneille)

--	--	--	--	--	--

Ovatko vaikutukset hyväksyttäviä ja kiinnostavia? (äänestäjille, virkamiehille, hallituskumppaneille)

--	--	--	--	--	--

Ovatko toimenpiteiden kustannukset tavoiteltujen vaikutusten arvoisia?

--	--	--	--	--	--

Kokonaisarvoasana

--	--	--	--	--	--

Toimettomuuden hinta

Jos mitään ei muuteta, mitkä ovat ilmiön julkisyhteisöille aiheuttamat kustannukset? Entä muut haittavaikutukset?

12 kuukautta

5 vuotta

20 vuotta

C KANNATTAAKO EDETÄ?

Toimiminen

Riskit

--	--	--	--	--	--

Hyödyt

--	--	--	--	--	--

Toimettomuus

Riskit

--	--	--	--	--	--

Hyödyt

--	--	--	--	--	--